

Zpráva o průběhu restaurování

průčelí našeho kostela

Příprava opravy průčelí začala již loni v říjnu, kdy jsme Odboru památkové péče Magistrátu města Brna předložili předběžný rozpočet restaurátorských prací spolu s žádostí o dotaci.

V únoru 2004 jsme na restaurování průčelí vypsalí výběrové řízení, v němž jsme oslovili tři restaurátory doporučené Státním památkovým ústavem a konzervátorským centrem Biskupství brněnského. V řádném termínu, kterým byl 31. březen 2004, zaslali nabídky dva restaurátoři. Nabídky byly v průběhu měsíce dubna 2004 dle požadavků farnosti ještě dále rozšířeny a dopracovány, načež ekonomická rada farnosti za pomoci přizvaného odborníka doporučila faráři přijmout společnou nabídku restaurátorů Dimitrije Neuwirtha a Josefa Krososky (pro kámen a štuk), Petra Bortlíka (pro zlacení) a Oldřicha Bartošky (pro kované prvky). Protože při zároveň probíhajících pracích na fasádě je zvláště důležitá koordinace jednotlivých prací, respektovali jsme při výběru stavební firmy přání restaurátorů, kteří měli z práce na jiných kostelích dobré zkušenosti s královopolskou firmou Tocháček a obnovu fasády průčelí jsme zadali právě této firmě.

Ihned nato jsme v květnu 2004 předložili Odboru památkové péče MMB restaurátorský záměr a výsledky stratigrafického průzkumu vzorků fasády (ty byly odebrány za pomoci výškové plošiny) a požádali jsme o vydání závazného stanoviska pro uvedené práce. Na toto závazné stanovisko, bez kterého není možné s opravami započít, jsme bohužel čekali plných 60 dnů – až do 20. července 2004.

O týden později – 28. července 2004 jsme již měli stavebním odborem brněnského biskupství zkontrolované a odsouhlasené rozpočty, uzavřené smlouvy a předané staveniště. Od této chvíle mají hlavní slovo restaurátoři a stavebníci. Nadále pravidelně pokračují jednání s pracovníky Státního památkového ústavu, podle jejichž požadavků

se provádějí další průzkumy a upřesňují restaurátorské postupy. Technického dozoru stavby se obětavě ujal náš farník Ing. Jiří Krajný. Práce by měly být hotové do konce listopadu (vyúčtování prací do 10. prosince 2004 je podmínkou pro přiznání dotace) a tak doufáme, že nám bude přát počasí.

O tom, jak dopadlo projednávání naší žádosti o dotaci, jsme se dozvěděli téměř po devíti měsících – 19. července 2004. Magistrát města Brna nám přislíbil příspěv částkou 500 tisíc korun za podmínky, že z vlastních prostředků investujeme alespoň 1.350 tisíc korun.

Řízením Boží Prozřetelnosti se stalo, že podstatnou část uvedené částky máme k dispozici. Rozpočty restaurátorských a stavebních prací však znějí na částku ještě o milión vyšší – 2.350 tisíc korun. Původně, ještě ve fázi výběrového řízení, jsme proto s ekonomickou radou farnosti uvažovali o etapizaci prací. Přemýšleli jsme o tom, že bychom v tomto roce opravili vrchní část průčelí až po římsu a v roce příštím bychom potom mohli nechat postavit nižší lešení pro opravy spodní části. Tuto možnost ale památkový ústav odmítl akceptovat s poukazem na to, že by vznikl rozdíl v barevnosti fasády. Rozdělit práce by bylo možné jen za podmínky, že bychom v tomto i v příštím roce postavili lešení na celé průčelí a nátěry fasády nechali provést až na konec. Další náklady, které by nám tak vznikly, jsou evidentní a pohybují se ve statisících.

Vím, že původní záměr byl v letošním roce vybudovat v našem kostele nové topení. Při zvláštních měsíčních sbírkách se na tento účel vybralo 206 tisíc korun. Systém topení byl předběžně schválen památkovým ústavem a je ve fázi projektování. Zároveň jsme byli důrazně upozorněni, že stav průčelí je havarijní a jeho oprava je nezbytně nutná. V těchto dnech jsou to již dva roky, kdy ze sousoší Nejsvětější Trojice upadla sedmikilová ruka Pána Ježíše. Odborníci, kteří sousoší v dubnu prohlíželi z vysouvací plošiny, nás upozornili, že např. asi 300 kilogramů těžkou levou vázu drží pohromadě pouze její kamenné víko. Pokud bychom s opravou otáleli a stalo se nějaké neštěstí, nesl by farář, kromě morální, také trestně právní odpovědnost. Nové topení tedy letos nebudeme moci realizovat. Ale laskavostí Ing. Kasala je u stávajícího kotle instalována nová řídicí jednotka a lze tedy předpokládat, že topení bude fungovat spolehlivě.

Další opravou, kterou musíme letos ještě provést, je oprava střechy. Střecha je sice ještě v záruce a firma Vadas, která práci prováděla, uznala vady jako záruční, ale dlouhodobě se vyhýbala provedení opravy. V jednání s touto firmou jsme se dostali až do předžalobní fáze, kdy firma zkrachovala. Na závady jsme nechali provést znalecký posudek, opravy, které jsou nezbytné, provedeme na vlastní náklady a pokusíme se domoci náhrady soudní cestou. Již je hotová nová stříška nad vchodem na kůr, kam zatékalo. Je ještě nutné provést kolem celé lodi kostela asi do výše 1,5 metru přelátování, protože stávající latě, jsou přidělány šikmo, nejspodnější latě zcela chybí a tašky jsou na některých místech sjeté v okapu, takže voda z nich teče po zdi.

Na uvedené práce nám chybí 700.000 Kč. Ty bychom si chtěli vypůjčit. A tady bych Vás, bratři a sestry, chtěl poprosit o výpomoc. Pokud by někdo z Vás mohl zapůjčit větší částku peněz se splatností jeden až dva roky, přihlaste se prosím u mne – farnost by s Vámi uzavřela smlouvu o půjčce. Od některých z vás již příslib půjčky mám.

Na závěr to nejdůležitější. Stále se přesvědčuji o tom, že ani v těchto hmotných starostech neplatí, že „peníze jsou až na prvním místě“, ale že je to Bůh, kdo, jak říká sv. Pavel, „dává milost, že chcete i že vykonáte“. Prosím Vás proto velmi naléhavě o modlitbu – nejen prosebnou, aby se nikomu z pracovníků nic nestalo – ale i o modlitbu děkovnou, že smíme zakoušet Boží starostlivost a dobrotu.

otec Josef

Biblické postavy – Starý Zákon IX

Bileám (*Odkaz: Nu 22-24, Dt 23, Joz 24*)

Balák, král moábský, nechal Bileáma povolát, aby Izrael proklel. Bileám se svěřil Bohu, který mu poradil, aby odmítl. Bileám se ale nechal zlákat zlatem a stříbrem a šel. Cestu mu však zahradil anděl. Bileámův osel anděla uviděl, zato Bileám neviděl nic, proto poháněl svého osla kupředu. Když osel promluvil, Bileám anděla spatřil.

Nakonec Bileám Izraelitům požehnal, místo aby je proklel.

Rachab (*Odkaz: Joz 2,6, Mt 1, Žd 11, Jk 2*)

Rachab byla nevěstka z Jericha. Když chtěli Izraelité překročit řeku Jordán, poslal Jozue do Jericha dva zvědy. Když se král dozvěděl, že

ve městě jsou zvědové, nařídil Rachabě, aby je k němu přivedla. Ta jim ale místo toho pomohla uprchnout z okna v hradební zdi.

Později, když se jerišské hradby zřítily, Rachabin dům byl jediný, který zůstal stát a Rachab byla za svou pomoc pochválena.

Sisara (*Odkaz: Sd 4,5, 1S 12, Ž 83*)

Sisara byl velitel vojska kenaanského krále, který bojoval proti Izraeli. Jeho armáda měla k dispozici devět set železných vozů, ale v den bitvy pršelo a vozy uvízly v blátě. Sisaru zavraždila Jáel.

Jabín a Jáel (*Odkaz: Sd 4*)

Jabín panoval v Chasóru v kenaanské zemi. Když Izraelité neuposlechli Boha, Jabín je ovládl. Pak se ale Izraelité začali modlit k Bohu a Jabínova armáda byla nakonec poražena.

Když Sisaru porazili Izraelité, musel uprchnout a skryl se ve stanu Kénijce Chebera. Cheberova žena Jáel Sisaru uspala a pak mu vrazila do hlavy stanový kolík. Kénijci totiž vždy žili s Izraelity v míru, protože byli potomky Mojžíšova tchána Jitra.

Akiš (*Odkaz: 1S 21,27-29*)

Když byl David na útěku před Saulem, ukryl se u Akiše, pelištejského krále, ve městě Gatu. Akiš získal k Davidovi důvěru a dosadil ho do své osobní stráže. Daroval Davidovi i muže a město, kde pak David žil. Přesto ale později nechtěl s Akišem bojovat proti Izraelitům a začal plenit pelištejská města.

Agag (*Odkaz: 1S 15*)

Protože Amálekovci bojovali proti Izraelitům, když odešli z Egypta, Bůh řekl králi Saulovi, aby všechny Amálekovce vyhubil. Samuel se ale rozzlobil na Saula za to, že nechal naživu krále Agaga. Samuel pak Agaga zabil, přičemž říkal: „Jako tvůj meč zbavoval ženy dětí, tak ať je tvá matka bezdětná nad jiné ženy.“

Chíram (*Odkaz: 2S 5, 1Kr 5,9*)

Chíram byl týrským králem v době vlády Davida a Šalomouna. Oběma pomáhal – Davidovi dodával materiál na stavbu paláce a později i Šalomounovi na stavbu jeruzalémského chrámu.

Jako výraz díků Šalomoun Chíramovi daroval dvacet svých vesnic.

Naamán (*Odkaz: 2Kr 5, L 4*)

Naamán trpěl leproou, ale i přesto byl velitelem syrské armády. Izraelská otrokyně, která byla zajata syrskou hlídkou, pověděla Naamánově ženě o léčivých schopnostech izraelského proroka Eliáše. Naamán se za ním tedy vydal do Izraele. Eliáš doporučil, aby se sedmkrát omyl v řece Jordánu.

Naamán se úplně uzdravil a měl takovou radost, že začal uctívat izraelského Boha, místo bohů Syřanů.

Otníel (*Odkaz: Joz 15, Sd 1,3*)

Když přišli Izraelité do zaslíbené země, vládli jim soudci – byli to většinou válečníci a mocní vládci. Poté, co se zpronevěřili Bohu, vydal je Bůh pod nadvládu nepřítelů. Kniha soudců popisuje, jak se Izraelité káli a jak jim Bůh seslal soudce, aby je zachránil.

Prvním soudcem byl Otníel. Brzy po příchodu do Kenaanu začali Izraelité uctívat kenaanské bohy. Proto Bůh poslal syrského krále Kúšana Rišátajímského, aby jim po dobu osmi let panoval. Hned, jakmile se Izraelité začali kát a prosit Boha o osvobození, Bůh přiměl Otníela k tomu, aby svolal armádu a Syřany porazil.

Otníel pak vládl Izraeli čtyřicet let až do doby, kdy zemřel.

Ehúd (*Odkaz: Sd 3,4*)

Ehúd byl benjamínský soudce v době, kdy Bůh dopustil, aby moábský král Eglón vpadl do země. Po letech nešťastné vlády šel Ehúd zaplatit králi Eglónovi daně a pod plášť si ukryl meč. Ehúd byl levák a tak Eglón nic netušil, když Ehúd sáhl levicí pod plášť a vytáhl meč. Ehúd krále zabil, porazil ostatní Moábce a vládl v míru po mnoho dalších let.

Šamgar (*Odkaz: Sd 3,5*)

Šamgar vládl po Ehúdovi. Za jeho vlády upadl Izrael pod nadvládu kenaanského krále Jabína a Pelištejců. Časy byly tak zlé, že Izraelité přestali používat hlavní cesty, aby se vyhnuli zlodějům. Šamgar sice zabil šest set Pelištejců bodcem na pohánění dobytka, ale Jabína nic nezastavilo.

Debóra (*Odkaz: Sd 4,5*)

Jabín vládl v Izraeli dvacet let. Když už to Izraelité nemohli déle snášet, modlili se k Bohu, který promluvil k soudkyni Debóře. Ta poručila

Bárokovi, aby proti Jabínovi postavil armádu, ve které budou i muži ze severních kmenů Neftalíova a Zabulónova.

Bárok to ale nechtěl udělat, pokud s ním Debóra nepůjde. Po bitvě zazpívala Debóra svou známou píseň vítězství.

Mgr. Ing. René Herman

Ministranti IV

Liturgické postoje

Stání vyjadřuje naši úctu k Bohu. Vstáváme, když chceme projevit úctu (např. stojíme také při státní hymně, při příchodu učitele do třídy, ruce si podáváme také ve stoje).

Klečení je výrazem pokání, pokory a lítosti. Podle svatého Basila ukazuje klečící, že jej hřích srazil k zemi. Jestliže věřící poklekne, tak se tím Bohu klaní, uznává ho jako vládce vesmíru i svého života.

Sedění je postoj kněze, který řídí shromáždění. Věřící sedí a knězi naslouchají, nechávají se vést.

Úklona je přirozeným projevem úcty.

Protrace (ležení s tváří k zemi) je znamením nejhlubší pokory a úcty. Používá se pouze na Velký pátek, při jáhenském, kněžském a biskupském svěcení a při věčných slibech.

Liturgická gesta

Znamení kříže je vyznáním víry v Krista, který nás na kříži spasil.

Bití v prsa znamená pokoru a lítost, proto se používá při vyznání hříchů.

Mytí rukou má dva významy: praktický (úplná čistota rukou) a symbolický (omytí rukou je obrazem čistoty srdce).

Spínání rukou vyjadřuje naše směřování k Bohu, který nás nekonečně převyšuje.

Rozpínání rukou je přirozený projev duše očekávající pomoc shora.

Vkládání rukou je znamením předání Ducha svatého.

Podání ruky vyjadřuje odpuštění, přátelství, jednotu. Když podáváme ruku, díváme se druhému do očí.

Liturgické barvy

Bílá znamená radost a slávu, jas a světlo. Používá se o vánocích a velikonocích, o slavnostech a svátcích Páně, Panny Marie, andělů a svatých kromě mučedníků.

Červená je barvou ohně (Božího Ducha) a krve. Užívá se na Květnou neděli, Velký pátek, při bohoslužbách ke cti Ducha svatého a o svátcích mučedníků.

Zelená vyjadřuje naději. Uplatňuje se výhradně o nedělích a o všedních dnech liturgického mezidobí.

Fialová je barvou pokání a obrácení. Patří k době adventní a postní. Kněz si oblékne fialové roucho také při pohřbech či mších za zemřelé (requiem), aby tím vyjádřil kající úmysl.

Růžová znamená radost uprostřed kajícího období. Je určena pouze pro dva dny v církevním roce: 3.neděli adventní a 4.neděli postní.

Mgr. Ing. René Herman

Po stopách kartuziánské knihovny (3)

Také dnes vás zvu na „virtuální“ návštěvu knihovny bývalého královopolského kláštera. Před prázdninami jsme slíbili, že tentokrát už „prolistujeme“ i některé zajímavé tituly. Tedy, popravdě řečeno, bez cestování a obtížného pátrání po archívech knihoven v Olomouci a ve Vídni můžeme dnes skutečně prolistovat pouze jedinou knihu a tou je svazek z roku 1679, který je

uchováván v archívu naší farnosti. A tomuto svazku bude věnováno dnešní pokračování.

Kartuziánský misál (MISSALE CARTUSIANI) je objemná kniha 240 × 352 × 64 mm, vázaná v kůži tmavě hnědé barvy. Misál byl opatřen dvěma páry kovových spon, které knihu zajišťovaly proti otevření. Dnes už je funkční pouze jeden pár těchto spon. Na obou deskách misálu zlaté linie vyznačují ozdobný obdélníkový rám. Ve středu horní desky jsou v kruhové plamenné svatozáři zlatě vyražena písmena IHS s křížem přes písmeno H. Ve středu spodní desky je ve stejné svatozáři stylizované jméno MARIA, nad jménem je korunka s křížkem, pod jménem srdce probodnuté mečem, mezi písmeny symetricky umístěné čtyři hvězdy. Misál má včetně předsádky asi 290 (číslování stránek není průběžné, misál se skládá z několika částí, v číslování jsou občas i mezery) listů se zlatou ořízkou, při listování hmatem poznáte, že tloušťka papíru se poněkud mění. Na listech misálu jsem našel čtyři různé vodotisky, podle kterých by odborník možná určil výrobce papíru. Vodotisky zobrazují kozoroha, erb s korunou a dvěma rybami, erb s korunou a stylizovanou lilií, pod kterou je znamení čtyřky stylizované do tvaru kotvy (oblíbené i ve stavitelství) a písmena W a R a konečně ovál se srdcem a písmeny A a F po stranách.

Na úvodní straně misálu je celostránková rytina. Nad obrazem s kartuziánským motivem je název knihy, pod kterým je uvedeno, že text misálu byl schválen Generální kapitulou řádu r. 1677. Pod rytinou je zapsáno, že misál byl vydán nákladem Velké Kartouze (první klášter založený sv. Brunem ve Francii) r. 1679. Při pozornější prohlídce misálu jsem však v jeho zadní části našel vevázaný doplněk datovaný až rokem 1680. Miloslav Jakubička, který se zabýval kartuziánskou liturgií, uvádí v [1], že kartuziáni vydali tiskem misály v letech 1679, 1771 a 1883. Je tedy královopolský misál prvním tištěným kartuziánským misálem. Na dalších dvou stranách misálu jsou slova otce Innocentia, Priora Kartouze. Pak již následují tabulky pro výpočty dat pohyblivých svátků od roku 1679 do roku 1758 (protože královopolský klášter byl zrušen roku 1782, nebyl tento misál pravděpodobně posledním užívaným misálem) a tabulky svátků a slavností s pevným datem pro jednotlivé měsíce. Tabulek je celkem 15 stran. V tabulkách svátků a slavností s pevným datem je ručně dopsáno několik položek.

Dopisované písmo poměrně věrně napodobuje tisk, je použita černá nebo červená barva. Takto byly ke třem datům dopsány svátky, které byly slaveny v naší zemi (9. 3. sv. Cyrila a Metoděje, 16. 5. sv. Jana Nepomuckého, 25. 9. sv. Václava) a jedno datum obsahuje poznámku týkající se pouze královopolské kartouze. A právě poslední uvedený zápis významně zasáhl i do života naší farnosti. Mnozí z vás si ještě pamatují, že kdysi jsme neznali přesné datum vysvěcení našeho farního kostela Nejsvětější Trojice. Až bývalý královopolský kaplan Josef Dvořák objevil zmíněnou nenápadnou poznámku (11. october Dedicatio Ec: Brun: Cart.), která datuje vysvěcení na 11. říjen. V misálu jsem dále našel vložené celé dvě strany psané ručně, také jejich písmo napodobuje tisk a rovněž tyto strany se týkají již uvedených národních světců a dále mariánské slavnosti. V misálu je ještě jedna celostránková rytina, která znázorňuje výjev ukřižování Krista. Po pravé straně kříže stojí Kristova matka Panna Maria podpíraná apoštolem Janem. Patu kříže objímá Marie z Magdaly a před křížem klečí muž v kartuziánském řeholním rouchu.

Všimněme si blíže formální úpravy misálu. Text je na stránce vytištěn obvykle ve dvou sloupcích a je zdoben rámováním kolem každého sloupce (dva vnitřní rámečky) a kolem celé stránky (vnější rámeček). Na každé stránce v pravém rohu mezi vnitřním a vnějším rámečkem je zapsáno slovo, kterým text pokračuje na další straně. To celebrantovi pomáhá v plynulosti čtení. Běžný text má výšku písma 4 mm (písmeno velké abecedy - majuskule) a 2 mm (písmeno malé abecedy - minuskule). Kánon mše svaté je však tištěn větším písmem (6,5 a 4 mm) a konsekrační formule má písmena největší (9 a 5 mm). Malé rytiny 25 × 30 mm s postavami a atributy evangelistů (sv. Matouš – anděl, sv. Lukáš – býk, sv. Jan – orel, sv. Marek – lev) předznamenávají texty evangelií, podobně rytina s mariánským motivem uvádí texty o Panně Marii. Ostatní texty mají ozdobné první písmeno.

I bez znalostí latiny (a to je i můj případ) si jistě každý všimne, že konsekrační formule je poněkud odlišná od současné: Hoc est enim Corpus meum (nad hostií), Hic est enim Calix Sanguinis mei: novi & aeterni testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum (nad kalichem). Přeloženo do češtiny: Toto je vskutku mé tělo. Toto je skutečně kalich mé krve, nové a věčné smlouvy, tajemství víry, která se vylévá za vás a za mnohé

na odpuštění hříchů. Odborník, který by se začel do staré latiny misálu, by takových překvapení objevil mnoho. Naštěstí se nemusíme pouštět do této nesnadné práce, udělal to již před námi Miloslav Jakubička [1] a zde je vysvětlení. Ze všech řeholních misálů se kartuziánské nejvíce liší od misálů římských. Kartuziánská liturgie je liturgií katolické církve v podobě, jak se užívala ve Francii ve 12. století. Od této doby se kartuziánské liturgické texty neměnily. Při mši svatě se užíval ritus diecéze remešské, lyonské a grenobelské z 12. století, který se podobá clunyjskému a nese stopy po stycích prvokřesťanské Gallie s východem. Je tedy text kartuziánského misálu jakousi sondou do velmi vzdálené minulosti. Miloslav Jakubička podrobně popisuje průběh kartuziánské bohoslužby. A misál obsahuje dokonce dvě schémata, která ukazují postavení jednotlivých funkcí v průvodu a u oltáře. Tyto jistě zajímavé informace však značně přesahují zaměření tohoto článku. Velice bych se však přimlouval za to, aby naši hudebníci prostudovali notové party zapsané ve čtyřlinkové i pětlinkové osnově. V misálu se objevují asi na 42 stranách. Možná je mezi nimi nějaký hudební poklad, který by vhodně obohatil některé slavnosti v naší farnosti.

Prázdniny jsou pryč a zase je tu škola. Dovolte, abych listování misálem zakončil malou informací pro školáky. Představte si, že také otcové kartuziáni si psali taháky. Jeden jsem našel založený v misále. Na malém lístku 82 × 54 mm byl ručně kaligrafickým písmem napsán latinský text. Asi vás moc nepřekvapí, že se nejednalo o fyzikální, chemické nebo matematické vzorečky. Co bylo na taháku napsáno? To se dozvíte příště.

Zdeněk Winkler

Použitá literatura:

[1] Jakubička, Miloslav: Ritus kartuziánský. Časopis pro katolické duchovenstvo. 51 (1910), s. 217, 315, 399, 505, 537, 619.

Kaple Nejsvětějšího Srdce Páně v Oslavicích

Kaple Nejsvětějšího Srdce Páně stála v Králově Poli v Chodské ulici jako součást vojenských budov; postavena byla v roce 1915. Za první

republiky i za Protektorátu ji navštěvovali již dnes dříve narození věřící.

Návrh provedl malíř Jano Köhler, který kapli svými malbami uvnitř vyzdobil. Za totality měla být kaple zbourána, ale našli se obětaví věřící, kteří ji rozebrali a v roce 1969 byl všechn materiál převezen na jižní Moravu a byl uschován ve Stodolách v malé vesnici Oslnovice. V roce 1996 se rozhodla skupina věřících a odborníků, že dle dokumentace tuto kapli znovu postaví. Tak se stalo a kaple dnes stojí v původním stavu v Oslnovicích na kraji borového lesíka (4 km od Bítova).

Vesničku jsme dle automapy našli a nelitovali jsme, že jsme mohli znovu spatřit toto dílo, které svědčí o velké obětavosti a lásce všech, kteří se zasloužili o znovupostavení tohoto „kostelíčka“.

Možná, že jsou mezi námi ti, kteří v dětství a mládí tuto vojenskou kapličku navštěvovali a rádi by ji znovu v plné kráse uviděli. Stojí to za to! Jeli jsme přes Třebíč (nebo Hrotovice), Moravské Budějovice, Syrovice, Dešov – a pak už jsou Oslnovice.

Nedaleko kaple stojí několik domků a v prvním bydlí kostelník, který nám ji ochotně otevřel a provázal nás celou historií tohoto díla, vytvořeného z lásky k Bohu i lidem.

JUDr. Karel Šula

Duchovní centrum na Lesné dokončeno

Někdejší osady našich pravěkých předků jsou nazývány sídlišti. Život v nich nebyl ani snadný, ani bezpečný, jak dosvědčují archeologické vykopávky.

Není náhoda, že i „útvary“ pro bydlení, vybudované v době nedávno minulé, se označují také tak. Monotónní, šedivé paneláky, jeden jako druhý, bez přirozeného centra či dominanty. V čem byla chyba architektů, co je třeba doplnit? Renovace paneláků, úprava parků, komunikací, lepší vybavenost? To se také dle možností postupně děje.

Avšak středem každé větší osady po příchodu svatých věrozvěstů na Velkou Moravu byl kostel (na Pohansku u Mikulčic dokonce dvanáct!). A tak se nyní prosazuje snaha dát i našim sídlištím „duši“. První vlašťovky v Brně jsou tu! Po Žabovřeskách a teď i Líšni nezůstala pozadu ani Lesná. 2. října tohoto roku byla Otcem biskupem

požehnána nová budova Duchovního centra P.Martina Středy a blahoslavené Restituty. P. M. Středa je středověkou osobností – jezuitou – patřící k Brnu a má veliký podíl na ubránění Brna proti Švédům v roce 1645.

Sestra Restituta – řeholnice – je ženou dnešní doby, rodačka z Husovic, které patří do stejné městské části jako Lesná. Byla popravena ze velezradu fašistickým režimem v roce 1943.

V nové budově Duchovního centra je víceúčelový sál pro asi 250 účastníků, který je uzpůsobený pro bohoslužbu, několik kluboven, kompletní zázemí včetně bytu. V plánu jsou bohoslužby v neděli i všední dny a duchovní a společensko-kulturní činnost všech věkových kategorií.

Celé dílo je výsledkem jak Otců jezuitů, kteří jsou investory a vykonávají duchovní službu, tak i občanů Lesné a okolí i ostatních, kteří dílo financovali a podporovali.

Podarí-li se do budoucna vytvořit živé společenství, je v úmyslu i stavba kostela a zřízení farnosti.

Karel Ryšavý

Vzpomínka na kněze – přítele

Násilně zabitý P. MUDr. Ladislav Kubíček byl mým svatebním svědkem a křestním kmotrem našeho prvorozeného syna. Začali jsme spolu studovat medicínu v roce 1945. Promoval 1. srpna 1950, já o několik týdnů později. Toho dne sloužil za něho děkovnou mši svatou kněz v kapli řádových sester v chirurgické nemocnici na Žlutém kopci v Brně. Spoluministroval jsem s Ladislavem. Pak se naše, dříve společné cesty, pracovní i životní, dočasně a později i trvale rozdvojily. Prožili jsme spolu v častých setkáních celých pět let studia medicíny: při přednáškách, v nemocnici na praktikách. Nejvíce však v Moravanu, spolku katolických akademiků v Brně. Ten měl svou tradici od založení v roce 1905.

Organizovali jsme spolu, hlavně na filozofické fakultě, přednášky a přednáškové cykly s vynikajícími přednášejícími: prof. Pecka, P. Karel Šupa, TJ – duchovní rádce Moravana, Dr. Braitó a Dr. Dacík, oba dominikáni. Ladislav byl čínorodý při každé akci, která měla duchovní

náboj. Kolik vysokoškolských poutí se uskutečnilo za jeho přispění (Vranov u Brna, sv. Hostýn a jiné). Ale nebyly to jen akce toho druhu.

Navázali jsme třeba na tradici předválečných moravanských plesů. Ty poválečné měly také vysokou společenskou úroveň, takže účastníci (přední univerzitní osobnosti a jiní) na ně potom dlouho vzpomínali. Kolik času jsme tomu všemu společně věnovali a strávili pracovně v kabinetu Moravana v Sušilových kolejích.

Moravan měl k dispozici Hegrov (jehož stavba byla před válkou iniciována Msgre. Dr. Hegrem s jeho velkým finančním přispěním), vysokoškolské rekreační středisko u Dalečína, v romantickém údolí řeky Svratky, kde se o prázdninách konaly „tábory“ nebo rekolekce, vždy zahajované exerciciemi. Vzpomínám dodnes, jak jsme spolu po posledním letním turnusu v roce 1948 (kupodivu byl možný ještě po Únoru) na podzim zazimovali celý Hegrov, uklízeli matrace, klepali pokrývky a ukládali je do skříní, aby bylo vše připraveno na příští rok. Před odjezdem, při posledním šálku čaje, Ladislav řekl předvídavě a trochu smutně: „Proč to vlastně všechno děláme? Bolševici nám to stejně všechno brzy rozkradou.“ Netrvalo ani čtyři měsíce, kdy objekt uchvátila pro vlastní potřebu nejkrutější moc, která kdy v této zemi vládla – StB.

Nejobsáhlejší „světskou“ pastorací P.Ladislava Kubíčka bylo jeho členství v mužském sboru katolických akademiků MORAVAN v Brně, řízených géniem českého sbormistrovství prof. Dr. Josefem Veselkou. Název sboru byl direktivně přejmenován v únoru 1948 na „Akademické pěvecké sdružení“. Byli jsme oba jeho členy od září 1945. Ladislav musel své členství v roce 1950 ukončit, protože byl určen pro výkon funkce lékaře mimo Brno. Zpívali jsme vedle sebe: on dolní I. bas, já horní II. Měl krásný zvučný baryton.

Jsem hluboce přesvědčen, že se nyní, po jeho mučednické smrti pro víru, nemusíme modlit za jeho přijetí do náruče Boží, nýbrž k němu, aby za nás orodoval, aby nám – slovy Smetanovy modlitby – „otevřel své lásky zdroje a jeho milostivá ruka nás uvedla ve slávy chrám.“

MUDr. Miloslav Jedlička

Slovo otce biskupa k Roku rodiny

Milí bratři,

jak jsem slíbil, naše třetí zastavení v Roce rodiny je časově orientováno ke svátku svaté Ludmily. Ne náhodou. Tentokrát bude toto zamyšlení patřit těm nejstarším v rodině, tedy babičkám a dědečkům, kterým dnešní slovník přidělil slovo „senioři“.

Jejich věk, životní zkušenosti i postavení v rodině mají pro životy jejich nejbližších i celé společnosti velký význam.

Když mluvíme o rodině se zřetelem na život seniorů, často slyšíme nářky té nejstarší generace, že jim v dnešní společnosti chybějí vzory pro napodobování.

Něco podobného jistě prožívala i naše světice svatá Ludmila. Přesto právě ve věku, kdy už nemohla uplatňovat svou vladařskou nebo rodičovskou moc, dokázala do výchovy svého vnuka Václava vtělit všechnu svou moudrost, víru, zbožnost i předpoklady pro pochopení doby.

Také role babiček a dědečků dneška, a nemyslím jen ty skutečné, kteří vychovali děti, myslím všechny, kteří plně prožili svůj život, jsou pro nás nenahraditelné. Nabízejí možnost přiblížit se ke Kristu věrností života v bolesti, osamocení, nejistotě a v modlitbách provázet všechny, které každý nosí ve svém srdci, bez nároku na jejich ocenění či vděčnost. Tím nám mohou prarodiče sloužit jako vzor, který máme jednou přijmout za svůj.

Není však jednoduché přijmout pocit zbytečnosti a beznaděje, který často přichází se ztrátou místa nebo s ukončením zaměstnání, není samozřejmě hned najít nový vztah vůči dospělým a osamostatňujícím se dětem, není snadné vyrovnat se s postupným ubýváním fyzických i psychických sil. K tomu všemu však lze nalézt sílu v životě z víry a v životě uprostřed společenství církve. Správně prožívaný život člověka odevzdaného do rukou láskyplného Boha nedovolí, abychom ztratili zájem o život kolem nás. I v tomto věku lze zahlédnout příležitost jak se uplatnit, jak nabídnout čas a pozornost každému, kdo potřebuje.

Sled svátku svatých Ludmily a Václava ukazuje, jak může být plodné, když se čas a porozumění věnuje vlastním vnoučatům nebo těm, k nimž takový vztah budujeme. Senioři jsou nezastupitelní také jako zpro-

středkovatelé zkušenosti dítěte s Boží bezvýhradnou láskou. Rodičovská láska je aktivní, starající se, vychovávající i usměrňující. Prarodičovská láska je naslouchající, přijímající, skromná. Senior není již tak závislý na společenském ohodnocení, dívá se na věci s větším odstupem. Svého poslání se senior zhostí tím lépe, čím výrazněji je jeho život protkán modlitbou. Modlitba dává sílu k odpuštění i k neustálému obnovování životního optimismu. Modlitba dává sílu k překonávání úskalí i osamocení v osobním životě.

Kardinál Tomášek řekl, že stárnout znamená zrát k věčnému mládí v Bohu. V žalmu 92 se zpívá: „Spravedlivý roste jako palma, rozrůstá se jako libanonský cedr. Ti, kdo v domě Hospodinově jsou zasazeni, kdo rostou v nádvořích našeho Boha, ještě v šedinách ponесou plody, zůstanou statní a svěží, aby hlásali, že Hospodin je přímý, skála má, a podlosti v něm není!“ (Ž 92,13-16).

Přeji nám všem, abychom nikdy nepřestali s vděčností přijímat své prarodiče a s láskou a úctou jim prokazovat vděčnost za vše, čím provázeli a provázejí naše životní cesty.

Všem, dnes zvláště seniorům, ze srdce žehná

Váš biskup Vojtěch

Slovo otce biskupa Vojtěcha

Milé sestry, milí bratři, moji milí diecézané,

v roce 2007 oslaví naše diecéze 230. výročí od svého založení. Rád bych tuto historickou událost připomněl také vydáním vzpomínkové publikace, na které se jako autor může podílet každý z vás, od nejmenších až po ty, kteří pamatují nejméně.

Biskupství a diecéze, to není jen území, to jsou především lidé, kteří na něm žijí, pracují, modlí se, prožívají své osudy, radosti i bolesti. Kniha bude sestavena z vašich vzpomínek, příhod, setkání, zastavení, zážitků, významných, humorných či zajímavých událostí, které jste prožili ve spojení s brněnským biskupstvím, katedrálou sv. Petra a Pavla nebo s Vaší farností či místním kostelem. Věřím, že si společně připomeneme věci dávno zapomenuté, které by však zapomenuty zůstat nemusely, snahy a úspěchy vás i vašich předků či před-

chůdců, kteří svými modlitbami a životem pro Boha budovali v brněnské diecézi základy, na nichž dodnes stavíme.

Své příspěvky, jež by neměly překročit rozsah 30 řádků, aby se dostalo na všechny, posílejte prosím do 31. 1. 2005 na adresu biskupství. Přiložit můžete také fotografie.

Těším se na naše společné dílo a všechny vás provázím svými modlitbami.

Žehná vás biskup Vojtěch

Kontakty, na které je možné zasílat příspěvky:

Biskupství brněnské (sekretariát)

Petrov 8

601 43 Brno

(je možné je zasílat také e-mailem na adresu: jandlova@biskupstvi.cz).